

Onderwerp Op weg naar een Regionaal Actieplan Dakloosheid Groningen
ter informatie

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	14050	Bijlage(n)	0	Ons kenmerk	352920-2023
Datum	22-11-2023	Uw brief van		Uw kenmerk	

Geachte lezer,

Hierbij doen we u een informatieve brief toekomen over ontwikkelingen rond de uitvoering van de Maatschappelijke Opvang.

Een (t)huis voor iedere inwoner van de provincie Groningen, dat is een van de ambities van de Groninger gemeenten voor de komende jaren. We willen voorkomen dat onze inwoners hun huis verliezen. Soms is dit onvermijdelijk. Dan willen we inwoners zo snel mogelijk een stabiele vorm van huisvesting bieden. En als het nodig is, tijdelijke en passende noodopvang bieden.

In deze brief wordt onder **A** de opbrengst geduid van een mix van praktische en interessante projecten die zijn gestart met de overtuiging dat ze op verschillende manieren bijdragen aan enerzijds het voorkomen van opvang en anderzijds alternatieve woonvormen kunnen bieden. Op 16 november 2022 (kenmerk 598271-2022) bent u op de hoogte gebracht over de laatste stand van zaken.

In deze brief wordt onder **B** vervolgens aangegeven op welke manier wij de komende jaren invulling geven aan onze ambitie om dakloosheid zoveel mogelijk uit te bannen. Wij werken momenteel aan een Regionaal Actieplan Dakloosheid waarin we middels een meerjarige uitvoeringsagenda op verschillende manieren acties inzetten. Wij sluiten daarbij aan op het Landelijk Actieplan Dakloosheid 'Eerst een thuis' die het kabinet in december 2022 heeft uitgebracht.

A. Afronding, opbrengst en vervolg projecten

In 2021 zijn wij gestart met een aantal vernieuwende projecten Opvang die wij met financiering (zgn. Impulsgelden) vanuit het Rijk uitvoeren. Dit betreft een onderdeel van de landelijk brede aanpak van dak- en thuisloosheid ‘Een (t)huis, een toekomst’.

De volgende projecten worden onderstaand besproken:

1. Ondersteuningsteam Groningen (OST)
2. Housing First (HF)
3. Wooncomplex Grevingaheerd
4. Kamers met aandacht

Ondersteuningsteam Groningen (OST)

Om de ketensamenwerking rond huisvesting van de doelgroep Beschermd wonen en Opvang (BW&O) te versterken heeft een Ondersteuningsteam (OST) gedurende de periode van maart 2021 tot september 2022 ondersteuning geboden in de ketensamenwerking bij uitstroom van cliënten vanuit de instellingen Beschermd wonen & Opvang. Het OST is betrokken geweest bij ongeveer 100 casussen. De bevindingen en aanbevelingen zijn vastgelegd in een uitgebreid rapport.

Verskillende aanbevelingen krijgen een vertaling in het nieuwe Regionaal Actieplan Dakloosheid Groningen. Eén van de aanbevelingen is inmiddels gerealiseerd. Er is een experttafel Beschermd wonen & Opvang gestart, die vastgelopen casuïstiek behandelt waarbij zo nodig een maatwerkbudget wordt ingezet om tot een oplossing te komen.

Housing First (HF)

Gedurende de periode van 1 juni 2021 tot 1 juli 2023 is in 3 Groningse gemeenten (Groningen, Midden-Groningen en Pekela) de pilot Housing First uitgevoerd. Housing First is een landelijk ontwikkelde en beproefde methodiek om inwoners die al langere tijd thuis- of dakloos zijn, kampen met verslavings- en/of psychische problematiek en waarvoor meerdere reguliere huisvestingstrajecten zijn mislukt, huisvesting te bieden.

Op basis van de evaluatie van de uitvoerende organisatie Limor kunnen we stellen dat het, hoewel niet eenvoudig en met medewerking van veel organisaties, is gelukt om 11 deelnemers te plaatsen in een woning. Alle plaatsingen verlopen tot nu toe succesvol (respijt woning is vooralsnog niet ingezet!). Op basis van de resultaten kan worden gesteld dat deze pilot een vervolg verdient. Inmiddels hebben meerdere gemeenten aangegeven geïnteresseerd te zijn om deze methodiek in de eigen gemeente toe te passen. We vervolgen nu deze pilot door de inzet van een “onafhankelijke aanjager” die zich richt op de borging van de resultaten in de 3 pilot-gemeenten, de uitrol en praktische implementatie in de overige 7 gemeenten, het in stand houden van het regionaal kennisnetwerk en het wegnemen van financiële hobbels in de uitvoering.

Wooncomplex Grevingaheerd

De pilot richt zich op de preventieve ondersteuning en opvang van jongeren uit Beijum die als gevolg van een acute “wooncrisis” met dakloosheid worden bedreigd. Doel is te voorkomen dat deze jongeren op straat of in de opvang terecht komen. Corporatie Lefier heeft voor deze pilot 10 zelfstandige studio’s aan de Grevingaheerd beschikbaar gesteld. In deze pilot werken WIJ-Beijum (intake en begeleiding),

Volgvel 2

Werkpro (onderhoud en inventaris studio's), Wender (kennis en ervaring doelgroep) en Lefier (verhuurder) samen.

Op basis van de instroom in de eerste 16 maanden is de conclusie dat er zeker behoefte is aan deze specifieke voorziening. Na de aanlooperperiode liep de bezetting al gauw richting de 70%. Twee studio's werden permanent voor acute opvang (binnen 24 uur) beschikbaar gehouden. Een aantal zaken valt op. De dreigende dakloosheid werd in veel casussen direct of indirect veroorzaakt door een onveilige thuissituatie (met name vanuit de partner), al dan niet in combinatie met stevige financiële problemen (schulden, geen inkomen/uitkering). De meeste deelnemers kwamen niet in aanmerking voor woonurgentie en stonden veelal ook nog niet of maar kort ingeschreven als woningzoekende. Dat betekende dat zij in hun zoektocht naar alternatieve huisvesting waren aangewezen op de (dure) particuliere (kamer) markt, en/of tijdelijke onderhuur van een kamer of etage. Een en ander zette de doorstromingsnelheid wel onder druk. Het gemiddelde verblijf kwam in deze pilotfase uit op 6 maanden.

Op dit moment wordt verkend of de in deze pilot geboden "preventieve ondersteuning met verblijf" in 2024 wordt omgezet naar een reguliere voorziening. Belangrijk aspect hierbij is de juridische check naar de (on)mogelijkheden die het huurrecht vanaf 2024 biedt qua tijdelijk en flexibel verblijf.

Kamers met Aandacht (en Onder de Pannen)

Het is voor jongeren die afkomstig zijn uit een intramurale instelling (veelal Jeugdzorg) niet eenvoudig om onderdak te vinden en de eerste stappen te zetten naar -meer- zelfstandigheid. We willen voorkomen dat jongeren tussen de wal en het schip terechtkomen en tegelijkertijd onze inwoners betrekken bij ondersteuning van deze jongeren middels het bieden van onderdak. We geven invulling aan dit project in samenwerking met de Stichting Kamers met Aandacht, een non-profit organisatie die kwetsbare jongeren op weg helpt naar zelfstandigheid. Binnen de pilot zoeken we mensen die een kamer willen verhuren aan jongeren tussen de 18 en 23 jaar, die op eigen benen willen staan, maar nog niet geheel zelfstandig kunnen wonen. We hebben ons in eerste instantie op de gemeente Groningen gericht.

Omtrent het concept 'Onder de Pannen', dat zich richt op het verhuren van kamers aan volwassenen, hebben we eerder benoemd dat we in Groningen hebben gekozen om een Groningse variant te ontwikkelen. Met Stichting Kamers met Aandacht zijn we bezig een pilot in twee gemeenten in Groningen te starten.

Voor Kamers met Aandacht geldt dat in januari 2022 de wervingscampagne is gestart om kamers beschikbaar te stellen. Al vrij snel hebben vijf particulieren zich aangemeld als kamerverhuurders, waarvan enkelen buiten de gemeentegrenzen. Helaas bleek in de gemeente Groningen het verhuren van kamers niet toegestaan. Om dit -tijdelijk- toch mogelijk te maken zijn met de afdeling VTH nadere afspraken gemaakt. Vanuit corporaties was er in eerste instantie enige huiver, vooral met betrekking tot mogelijke gevolgen voor hun eigen huurders.

In de gemeente Groningen kwam het kameraanbod moeizaam op gang; de reden is onduidelijk. Een onverwachte maar zeer waardevolle ontwikkeling is de betrokkenheid van inwoners uit andere gemeenten. Juist uit omliggende gemeenten

Volgvel 3

melden inwoners zich om een kamer met aandacht beschikbaar te stellen. Het project Kamers met Aandacht wordt nu uitgebreid in de omliggende Groningse gemeenten.

B. Actieplan Dakloosheid Groningen, met een meerjarige uitvoeringsagenda

In 2021 is in samenspraak met partners de Leidraad ontwikkeling Maatschappelijke opvang 2021-2023 opgesteld. In deze leidraad wordt in de verdere ontwikkeling van de maatschappelijke opvang gesproken over 2 sporen, zijnde preventie en een effectieve opvang. Het afgelopen jaar hebben we input opgehaald bij gemeenten, zorgaanbieders en andere partners om de juiste onderwerpen te kunnen bepalen voor de uitvoeringsagenda.

Rond preventie is het belangrijk te noemen dat negen van de tien Groninger gemeenten hebben deelgenomen aan de Preventiescanner Dakloosheid van de Preventiealliantie. Dit heeft geleid tot een rapport waarin de krachten en kansen van preventieve aanpak van dakloosheid in de regio Groningen wordt weergegeven. Het is aan de individuele gemeente om te bepalen op welke manier de verbeteringen die naar voren zijn gekomen worden opgepakt. Er zijn gezamenlijke acties die worden opgenomen in het Regionaal Actieplan Dakloosheid Groningen.

December 2022 is het kabinet gekomen met het Landelijk Actieplan Dakloosheid: 'Eerst een thuis'. Het kabinet wil met dit plan invulling geven aan de ambitie om dakloosheid eind 2030 te beëindigen. Dit plan heeft de uitgangspunten van Housing First als kompas.

Het Landelijk Actieplan is een belangrijk inhoudelijk maar ook sturend document. In het Regionaal Actieplan Dakloosheid Groningen geven we inhoud aan onze meerjarige uitvoeringsagenda volgens de zes actielijnen, zoals deze ook in het Nationaal Actieplan Dakloosheid worden gebruikt. Deze worden momenteel verder uitgewerkt in de uitvoeringsagenda van het regionale actieplan. Onderstaand worden deze 6 actielijnen nader geduid.

1. Versterken financiële bestaanszekerheid => Inzet: borging van het bestaansminimum. Insteek is preventie op dakloosheid door bestaanszekerheid te vergroten. Inkomenszekerheid creëren, waarbij mensen in staat worden geacht en gebracht beter hun eigen oplossingen te organiseren. Maatwerk is daarin belangrijk om uitval te voorkomen. Door te werken aan bestaanszekerheid vergroten we de (sociale) veerkracht.

2. Preventie => Inzet: dakloosheid wordt te allen tijde voorkomen.

Het regionale actieplan gaat ervan uit dat alle actielijnen waarop we ons richten een stevige preventieaanpak kennen. Deze wordt deels ingegeven door de adviezen uit de preventiescanner en er wordt verbinding gelegd met al bestaande preventieve acties.

3. Wonen eerst => Inzet: iedereen een stabiele woonplek met ondersteuning op maat. Ieder mens in Nederland heeft recht op huisvesting. Herstel, terugvalpreventie én het voorkomen van dakloosheid begint met stabiele huisvesting. De basisgedachte 'Wonen eerst' moet dan ook als een mantra tussen de oren van iedere betrokkene bij het regionale actieplan komen. Belangrijk is het voorkomen van uitval en het realiseren van herhuisvesting. Krappe woningmarkt heeft de natuurlijke flexibele schil onder druk gezet.

4. Versterken van de uitvoeringspraktijk => Inzet: betere regie, snelheid en de menselijke maat centraal. Het ontbreken van regie en eigenaarschap is een van de belangrijkste oorzaken van het stagneren van casuïstiek en de ketensamenwerking die onvoldoende is. In de uitvoeringsagenda wordt uitgebreid aandacht besteed aan de noodzaak van regievoering en eigenaarschap in de ondersteuning van mensen.

5. Inzet ervaringskennis in de hele beleidscyclus => Inzet: Toepassing van ervaringskennis in zowel beleid als uitvoering. Het inzetten van ervaringskennis kan helpen om de kloof tussen de leef- en systeemwereld te verkleinen en het vertrouwen tussen overheid en burger te vergroten.

6. Aandacht voor jongeren, LHBTIQ+ en EU-burgers => Inzet: Voor sommige specifieke groepen zijn soms extra acties nodig om tegemoet te komen aan hun behoeften.

Een eerste opzet van het Regionaal Actieplan Dakloosheid Groningen is inmiddels besproken met vertegenwoordigers van gemeenten. De komende periode wordt dit actieplan ook besproken met andere relevante stakeholders, zoals de zorgaanbieders, corporaties en ervaringsdeskundigen. We willen met alle betrokken partners een succes maken van het Groningse Regionale Actieplan Dakloosheid. Door samen op te trekken met alle gemeenten en andere partners, creëren en ervaren we een gezamenlijk gevoelde verantwoordelijkheid.

Meten is weten. Vanuit de regio Groningen sluiten we aan bij het landelijke dashboard, wat weer relateert aan de actielijnen uit het Nationaal Actieplan Dakloosheid. Zodra alle relevante partners zijn geconsulteerd en we deze inbreng hebben verwerkt, wordt het definitieve Regionale Actieplan Dakloosheid Groningen in mei 2024, of zoveel eerder als mogelijk, aan u voorgelegd.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.